نگاه

الزامات احیای سازمان مدیریت – ۱

رییس‌جمهور و جایگاه نهاد برنامه و بودجه کشور

محمد ستاری‌فر

● سال ۷۸ رییس‌جمهور وقت از محمد ستاری‌فر می‌خواهد تا نگاهی به ساختار سازمان برنامه بودجه کشور داشته باشد و برای ارتقای سطح کیفی این سازمان و همچنین به‌روزرسانی آن پیشنهاداتی را ارایه کند. محمد ستاری‌فر در پاسخ به درخواست سیدمحمد خاتمی، جزوه ۴۲صفحه‌ای را آماده می‌کند که در آن به رابطه رییس‌جمهور و سازمان برنامه، سازمان برنامه و رییس‌جمهور و همچنین مشکلات و معضلات پیش‌روی سازمان اشاره شده است. با مطرح‌شدن احیای مجدد این سازمان جزوه تک‌نسخه‌ای موردنظر برای انتشار در اختیار روزنامه «شرق» قرار گرفته است و برای همین از امروز و در همین ستون خواننده نقطه‌نظرات محمد ستاری‌فر در مورد نهاد برنامه و بودجه کشور خواهید بود.

سازمان برنامه و بودجه از زمان پیدایش فرازونشیب‌های گسترده‌ای را به خود دیده و در تحقق بسیاری از فعالیت‌ها و آبادانی‌های کشور نقش بارز و تعیین‌کننده‌ای داشته و دارد و همچنین در عدم تعادل‌های موجود و بروز مسایل و مشکلات گسترده جامعه و در یک کلام توسعه‌نیافتگی کشور (در آستانه ورود به قرن ۲۱)، قطعا ذی‌نفوذترین و موثرترین دستگاه بوده است. ناکارآمدی عظیم نهاد برنامه و بودجه کشور به‌رغم سپری‌شدن بیش از ۵۰سال از عمر سازمان برنامه و بودجه، بی‌شک متوجه ساختارها، کارکردها و تعاملات درونی و بیرونی این سازمان مهم و کلیدی است. در تجارب موفق کشورهای توسعه‌یافته، نقش نهاد برنامه و بودجه و کیفیت کار آن (چگونگی توان پاسخگویی به نارسایی‌ها، چالش‌ها و الزامات زمانی و مکانی موجود آن کشورها) و... قطعا بزرگ‌ترین رکن برای توسعه‌یافتگی این جوامع قلمداد شده است و این کشورها با بهره‌جستن از نهاد برنامه و بودجه پیش‌برنده به‌عنوان بزرگ‌ترین سرمایه و ارزش برای تبدیل توسعه‌نیافتگی به توسعه‌یافتگی خود استفاده کرده‌اند و به‌دلیل همین نقش پویا، بالنده و توسعه‌ای نهاد برنامه و بودجه در این جوامع بوده که این قانون و اصل علمی شکل گرفته و نهادینه شده است که «بین منابع مادی و پولی یک کشور و نظام تصمیم‌گیر آن محوریت نقش توسعه آن کشور با نظام تصمیم‌گیر مقتدر و توسعه‌گرای آن است.» نظام تصمیم‌گیر، مقتدر و توسعه‌گرای این جوامع بوده است که از هیچ، همه‌چیز ساخته، پرداخته و دارد می‌سازد و به سخن دیگر، خلق منابع مادی خودگردان، مستمر و پایدار می‌کند (کاری که طی دهه‌های گذشته در ژاپن و آلمان پس از جنگ صورت گرفت و آنها توانستند با بهره‌گیری از عنصر نظام تصمیم‌گیر پیش‌برنده، نه‌تنها ویرانه‌های گسترده جنگ را بازسازی کنند، بلکه به خلق منابع عظیم مادی نیز نایل آیند). در دهه‌های اخیر و به ترتیب زمانی در کشورهای تایوان، کره‌جنوبی، سنگاپور، هند، اندونزی، مالزی و اخیرا تایلند و فیلیپین که از رشدهای تحسین‌برانگیزی برخوردار شده‌اند، تجارب علمی و عملی و تحلیل‌های گوناگون کارشناسی و حتی گزارش‌های بانک جهانی در رابطه با این کشورها، همگی حاکی و گواه این است که نهاد برنامه و بودجه مقتدر، منسجم و پیش‌برنده این جوامع بزرگ‌ترین عامل حرکت، بالندگی و توسعه اقتصادی و اجتماعی این کشورها بوده و بار اصلی توسعه‌یافتگی این جوامع را نهاد برنامه و بودجه بر دوش داشته است، زیرا این نهاد برنامه و بودجه است که از طریق فرآیندها، کارکردها و تعاملات خود، چگونگی نظام تصمیم‌گیر را در یک کشور می‌سازد و سامان می‌دهد و سپس خود از آن اثر می‌پذیرد و تعالی می‌یابد و... به سخن دیگر یک رابطه دوسویه و تسلسل‌گونه بین نهاد برنامه و بودجه و نظام تصمیم‌گیر یک کشور برقرار است و هر یک آینه و نمای دیگری شده‌اند و به‌واقع در عین حالی که در دو قلمرو مورد بررسی قرار می‌گیرند، اصالتا یکی هستند. به همین جهت است که وقتی سخن از نظام تصمیم‌گیر به میان می‌آید، دربرگیرنده نهاد برنامه و بودجه نیز است. در اینجا جهت کالبدشکافی بیشتر امر، این موضوع را در دو قلمرو در نظر گرفته و نکاتی پیرامون آنها طرح می‌شود.

سوالات اساسی پیش‌روی نهاد برنامه و بودجه کشور

اکنون و در آستانه ۵۱سال فعالیت نهاد برنامه و بودجه کشور، سوالی که پیش‌روی خود باید به‌طور جدی قرار داد، این است که چرا نهاد برنامه و بودجه کشور در این ۵۰سال نتوانست رسالت تاریخی و تعیین‌کننده خود را برای ازبین‌بردن توسعه‌نیافتگی‌های ایران ایفا کند؟ به‌راستی دلایل اصلی عقب‌افتادگی در کشور ما چیست؟ آن هم در کشوری که از حیث دارابودن منابع، جزو کشورهای بسیار غنی محسوب شده و علاوه بر این دارای مختصاتی است که کمتر کشوری از آن برخوردار است.

ادامه دارد

شرکت مشاور سرمایه‌گذاری معیار
دارنده مجوز رسمی از سازمان بورس و اوراق بهادار
مشاوره سرمایه گذاری در بورس تهران
تلفن: ۴-۲۲۲۷۵۳۲۲ www.meyarco.com

مدیرعامل سابق شرکت ملی نفت مطرح کرد

کارنامه مثبت زنگنه در وزارت نفت

عکس: عباس کوثری، شرق

شرق: مدیرعامل شرکت ملی نفت در دولت اول احمدی‌نژاد در گفت‌وگو با خبرنگاران به اظهارات وزیر نفت دوساله دولت دهم واکنش نشان داد. «آقای میرکاظمی گفته‌اند که آقای زنگنه باید از مدیران نفتی عذرخواهی کند چرا که گفته است گروهبان‌ها باید از نفت بروند و ژنرال‌ها بیایند. بنده می‌خواهم بگویم اگر بنا بر عذرخواهی است خیلی‌ها و از جمله خود آقای میرکاظمی باید عذرخواهی کند.» این‌را سیف‌الله جشن‌ساز می‌گوید. مدیرعامل سابق شرکت ملی نفت ایران با اشاره به فضای حاکم بر نفت در دوره آقای میرکاظمی افزود: «خیلی‌ها وقتی به نفت آمدند کسانی که عمرشان را در تولید نفت و گاز سپری کرده بودند کنار گذاشتند. وقتی این افراد باتجربه را کنار زدند طبیعی است که صنعت نفت دچار مشکل می‌شود.» وی با اشاره به برکناری بیش از ۲۵۰ نفر از مدیران باسابقه نفتی در دوره آقای میرکاظمی تصریح کرد: «درباره اتفاقات دوره وزارت آقای میرکاظمی در نفت، می‌توان بعدا به تفصیل گفت‌وگو کرد اما فعلا همین‌قدر کافی‌است که در دوره وزارت ایشان، تعداد زیادی که سال‌ها در نفت کار کرده و تجربه اندوخته بودند برکنار شدند.» مسعود میرکاظمی، وزیر اسبق نفت و رییس فعلی کمیسیون انرژی، پیش از این در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس گفته بود: «از قول آقای زنگنه در رسانه‌ها مطرح شده که درباره مدیران نفتی گفته‌اند گروهبان‌ها باید بروند و ژنرال‌ها بیایند، واقعا تاسف می‌خوریم فردی که هنوز صلاحیتش بررسی نشده بیاید اینگونه اظهارنظر کند. آقای زنگنه باید از مدیران نفتی عذرخواهی کند و در عین حال بررسی شود که آیا اصلا خود صلاحیت گروهبانی در وزارت نفت را دارد یا خیر.»

در زمینه تولید و توسعه در هیچ دوره‌ای به اندازه دوره آقای زنگنه کار نشد

سیف‌الله جشن‌ساز، مدیرعامل سابق شرکت ملی نفت ایران و مدیرعامل فعلی شرکت «نیکو»، درباره دوره وزارت بیژن زنگنه در وزارت نفت، چنین اظهارنظر می‌کند: «شاخصه وزارت دوره آقای زنگنه در نفت، تولید و سازندگی بود. در آن دوره، ما نیاز داشتیم تا تولید را بالا ببریم. به همین دلیل باید در حوزه‌های جدید اکتشاف می‌کردیم. چه در بخش نفت، چه در بخش گاز.» و بعد می‌افزاید: «در دوران آقای زنگنه، تولید نفت بالا رفت و در بخش توسعه میادین نفتی و گاز پیشرفت خوبی کردیم که شاخص‌ترین آنها پارس‌جنوبی است. در دوره وزارت ایشان عملیات اجرایی ۱۰ فاز به‌صورت همزمان شروع شد که پنج فاز آن در زمان خود ایشان افتتاح گردید.» جملات بعدی جشن‌ساز که در دولت اول احمدی‌نژاد، هم مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب بوده و هم مدیرعامل شرکت ملی نفت، خواندنی است: «به جرات می‌توانم بگویم در مورد توسعه و تولید نفت و گاز، در هیچ دوره‌ای به اندازه دوره آقای زنگنه کار نشد.» وی کوتاه بودن دوره وزارت افراد بعد از زنگنه و شرایط تحریم را از دلایل تاثیرگذار بر عملکرد وزرای بعدی می‌داند.

فازهای ۳۵ماهه چه شد؟

جشن‌ساز در بخش دیگری از سخنانش با انتقاد از عدم تطابق زمانبندی اعلام‌شده برای پروژه‌های ۳۵ماهه پارس‌جنوبی با واقعیت‌های موجود گفت: «در اینکه فازهای میدان مشترک پارس‌جنوبی به‌سرعت باید به اتمام برسد بحثی نیست اما فرآیند طراحی، مهندسی و اجرای پروژه‌های بزرگی نظیر فازهای پارس‌جنوبی، را نمی‌توان فقط با دستور کوتاه کرد. همه کارشناسان در آن دوره گفتند که اجرای فازهای جدید پارس‌جنوبی در ۳۵ماه امکان‌پذیر نیست. اما آقایان گوش نکردند.» در دوره وزارت سیدمسعود میرکاظمی زمان اتمام فازهای ۱۳، ۱۴، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ را ۳۵ ماه اعلام کردند که با مخالفت همه کارشناسان مواجه شد. جشن‌ساز می‌گوید: «الان ۳۵ماه تمام شده است و این فازها نه‌تنها تمام نشده بلکه گاه تا ۵۰ تا ۶۰ درصد بیشتر پیشرفت نکرده‌اند حالا معلوم شده است که چنین کاری عملی نبوده است.» وی نقش تحریم‌ها را در تاخیر انجام پروژه‌ها بی‌تاثیر نمی‌داند اما، اعلام زمان ۳۵ماهه را برای اتمام فازهای جدید پارس‌جنوبی از ابتدا غیرکارشناسی ارزیابی می‌کند.

اولویت وزارت نفت چگونگی مبارزه با تحریم‌هاست

مدیرعامل سابق شرکت ملی نفت که بعد از حضور میرکاظمی در وزارت نفت به نیکو رفت، ظرفیت تولید تحویل داده شده به دولت دهم را چهارمیلیون و ۲۳۰هزار بشکه در روز اعلام کرد. ظرفیت تولیدی که امروز حتی بدون تحریم‌ها به حدود سه‌میلیون و ۷۰۰هزار بشکه کاهش یافته است: «همیشه اولین گزارشی که روی میز وزیر نفت قرار می‌گیرد گزارش روزانه تولید نفت و گاز بوده است. وزرایی که به فضای نفت آشنا بودند به این گزارش اهمیت می‌دادند و سعی می‌کردند مشکلات تولید را بلافاصله رفع کنند اما آنها که از فضای نفت سررشته‌ای نداشتند آنطور که باید و شاید به بالا و پایین شدن تولید اهمیت نمی‌دادند. تولید نفت و گاز آدم‌های خودش را می‌خواهد.» جشن‌ساز با اشاره به شرایط سخت تحریم نفت و اولویت بازاریابی و فروش نفت می‌گوید: «اگر فکر شود که به این زودی‌ها از فشار تحریم رها می‌شویم درست نیست. پس اولین مساله وزیر جدید چگونگی مواجهه با تحریم‌هاست. مساله بعدی هم فروش نفت است. ما باید بازارهایمان را در دنیا حفظ کنیم. دنیا نباید به عدم حضور نفت ایران عادت کند.» مدیرعامل نیکو، شرایط فعلی را برای توسعه ظرفیت‌های داخلی شرایط مناسبی می‌داند: «آقای قاسمی، وزیر دولت دهم، در زمینه توسعه میادین مشترک زحمات زیادی کشیدند و در بخش فروش نفت و فرآورده‌های نفتی، ابتکارات خوبی به‌خرج دادند که بخش عمده‌ای از آمار فروش روزانه نفت مرهون تلاش‌های فردی ایشان است. با توجه به شرایط تحریم، ایشان عملکرد قابل‌قبولی داشتند.» بیژن نامدارزنگنه، روز گذشته، از سوی دکتر روحانی، به‌عنوان وزیر نفت پیشنهادی کابینه یازدهم، به مجلس شورای اسلامی معرفی شد. معرفی زنگنه با استقبال زیادی از طرف فعالان نفتی در دنیا مواجه شده است.

نکاتی در مورد وزارت میرکاظمی

۱- در دوران مسوولیت «مسعود میرکاظمی» در وزارت نفت به دلیل یک گزارش اشتباه، دستور توقف سوآپ نفت ایران از کشورهای حاشیه دریای خزر را صادر کرد؛ تجارتی که نزدیک به یک دهه در ایران با دیپلماسی انرژی دولت اصلاحات شکل گرفته بود به یکباره با دستور میرکاظمی متوقف شد. پس از خروج میرکاظمی از بدنه صنعت نفت هم تلاش‌های شرکت ملی نفت و وزیر فعلی نفت هم برای احیای سوآپ نفت نتیجه نداده و هم‌اکنون ترکمنستان و قزاقستان با حذف ایران، تمامی نفت سوآپ خود را از مسیر خط لوله BTC آذربایجان یا روسیه به بازارهای جهانی ارسال می‌کنند.

۲- در دوران وزارت میرکاظمی قرارداد هشت فاز پارس‌جنوبی در قالب طرح‌های ۳۵ماهه با تبلیغات گسترده‌ای امضا شد و این قرارداد در حالی امضا شد که وزارت نفت هنوز موفق به راه‌اندازی فازهای ۱۳ تا ۱۸ پارس‌جنوبی نشده و اکثر طرح‌های نفت و گازی، به راه‌اندازی سه فاز قدیمی ۱۲ با مشکلات متعدد مالی روبه‌رو بودند. ثمره قراردادهای مذکور که به شرکت‌هایی صدهزار تومانی و تازه‌تاسیس داده شد این شد که هم‌اکنون به‌دلیل تقسیم نامتناسب منابع مالی در ۱۱ فاز عملا هیچ‌یک از طرح‌های جدید پارس‌جنوبی به ثمر ننشسته تا شاهد یکه‌تازی قطری‌ها در این حوزه باشیم.

۳- به اعتقاد کارشناسان و نخبگان در دوران مسوولیت مسعود میرکاظمی در وزارت نفت، صنعت نفت یک شخم اساسی مدیریتی خورد و در این دوران استراتژیک‌ترین صنعت ایران شاهد ورود گسترده مدیران غیرمتخصصی و ناآشنای از وزارت بازرگانی، شرکت‌های خودروساز و فروشگاه‌های رفاه بود که حتی صدای پیشکسوتان نفتی را هم درآورد. امروز هم با گذشت بیش از دو سال از خروج میرکاظمی اما باقیمانده مدیران منصوبه وی در صنعت نفت منشا بسیاری از تاخیرها و ناکارآمدی شده‌اند.

۴- آمارهای بانک مرکزی حاکی از آن است که در طول دو سال فعالیت میرکاظمی در وزارت نفت تولید نفت ایران حدود ۳۵۵هزار بشکه کاهش یافته است و حتی احمد قلعه‌بانی مدیرعامل منصوبه میرکاظمی در شرکت ملی نفت در نشست با خبرنگاران این کاهش تولید را تایید کرده است. این کاهش تولید در زمانی رقم خورده است که همزمان با کاهش شدید تزریق گاز، هیچ‌گونه مصوبه یا قطعنامه توسط سلطه‌گران جهانی برای تحریم نفت ایران صادر نشده بود.

۵- در طول دو سال اول فعالیت تولید گاز ایران هیچ طرح افزایش تولید گازی نه‌تنها به بهره‌برداری نرسید که با تمرکز میرکاظمی بر توسعه برخی از میادین مستقل نفتی و گازی همچون طرح توسعه کیش، لاوان، رشادت، رسالت، سروستان، سعادت‌آباد و خشت عملا هیچ‌گونه مدیریت متمرکزی بر ناوگان دکل‌های حفاری، منابع مالی و لجستیکی اعمال نشد تا امروز شاهد افزایش ۱۳۵درصدی مصرف گازوییل به دلیل کاهش شدید سقوط تولید گاز و اجرای سیاست‌های اشتباه توسعه میادین گازی در دو سال اول فعالیت دولت دهم در وزارت نفت کشور باشیم.

برنامه‌ای جامع با یک نقص

هادی حق‌شناس . کارشناس اقتصادی

برنامه‌ای که علی طیب‌نیا به عنوان وزیر پیشنهادی دولت یازدهم منتشر کرد، برنامه‌ای جامع و کامل است. این برنامه از نظر تئوری علم اقتصاد که به خرد و کلان تقسیم می‌شود، جامعیت لازم را دارد. در این برنامه، شاخص‌های کلان اقتصادی مانند تورم، بیکاری، رشد اقتصادی، رشد نقدینگی و... به خوبی دیده شده‌اند و این جامعیت ناشی از تجربه سال‌هایی است که وی به عنوان مشاور اقتصادی، دولت‌های رفسنجانی و خاتمی را یاری کرده است. در این برنامه به آسانی می‌توان گذشته اقتصادی ایران را دید. این را می‌توان از آمار و ارقامی که وی در برنامه خود آورده است، فهمید. برای نمونه او در برنامه خود به رشد اقتصادی سال‌های گذشته اشاره کرده، که قرار بود طبق برنامه سوم توسعه به شش‌درصد و در پنج سال برنامه چهارم توسعه به هشت‌درصد برسد. شاخص‌هایی مانند بیکاری، تورم، رشد نقدینگی، بی‌انضباطی مالی دولت، نحوه اختصاص منابع بانکی و کاهش اتکای به نفت، کاستن از نقش دولت اقتصاد و... از جمله چالش‌های اقتصادی معرفی شده‌اند که با توجه به آمارهای منتشر شده توسط دولت‌های نهم و دهم به حق به عنوان چالش معرفی شده‌اند.

از دیگر نقاط مثبت برنامه، توجه به سه حوزه بانک، بیمه و مالیات است. توجه به مالیات نشان می‌دهد، طیب‌نیا هم مانند سایر اقتصاددانان که همواره آرزوی قطع اتکای دولت به نفت را داشته‌اند، چنین آرزویی دارد و می‌خواهد نقش درآمدهای نفتی در بودجه را کاهش دهد و در مقابل درآمدهای مالیاتی را جایگزین آن کند. او در این برنامه ریشه تورم را وجود نفت در بودجه و افزایش نقدینگی به واسطه تبدیل دلارهای نفتی به ریال دانسته است که این نیز از نقاط قوت برنامه او به شمار می‌آید. در یک کلام، برنامه‌ای که طیب‌نیا ارایه کرده، بی‌عیب و بی‌نقص است و منطبق با تمامی برنامه‌های میان‌مدت، بلندمدت مانند برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز ۲۰ساله است. این برنامه برشی از چشم‌انداز ۲۰ساله کشور و برنامه پنجم توسعه است اما یک نکته مهم در این برنامه فراموش شده که آن بحث‌های کیفی است. همان نکته‌ای که نمایندگان مجلس هم در جریان بررسی رای اعتماد به وی به عنوان نقطه ضعف و ابهام بر آن انگشت خواهند گذاشت. برای نمونه وی در این برنامه عنوان کرده که به دنبال اشتغال پایدار است اما برای رسیدن به این هدف هیچ عدد و رقمی ذکر نشده است. یا در جایی دیگر به کنترل تورم و نقدینگی اشاره شده که آن نیز بدون عدد و رقم و تنها به عنوان یک هدف مطرح شده است. درخصوص تمامی شاخص‌ها و برنامه‌های ایشان، همین نقطه ضعف دیده می‌شود. از این منظر برنامه طیب‌نیا دچار ضعف است و به این دلیل که فاقد هرگونه آمار و ارقامی است قادر نیست نمای اقتصادی چهارسال آینده ایران را به تصویر بکشد. وزارت اقتصاد به عنوان یکی از اجزای ستاد اقتصادی دولت در کنار دو نهاد دیگر یعنی بانک مرکزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی باید قادر باشد برای چهار سال آتی پیش‌بینی مناسبی از شاخص‌های کلان اقتصادی ارایه دهد. آینده مبهم اقتصادی، ادامه فعالیت برای تمامی بخش‌های اقتصادی را ناممکن می‌کند. نداشتن آمار در این برنامه، کارشناسان و ناظران اقتصادی را هم دچار ابهام می‌کند به طوری که آنان قادر نخواهند بود ارزیابی درستی از وی به عنوان وزیر اقتصاد داشته باشند.

برنامه توصیفی زمانی که با اعداد کمی همراه شود به نمایندگان مجلس در دادن رای اعتماد به وی کمک می‌کند و هم این امکان را فراهم می‌کند تا فعالان اقتصادی برنامه‌های خود را با سیاست‌های اقتصادی دولت تنظیم کنند.

جذب سرمایه‌های خارجی و کاهش تورم

پویا جبل‌عاملی . کارشناس اقتصادی

شرق: علی طیب‌نیا وزیر پیشنهادی اقتصاد روز گذشته برنامه خود را منتشر کرد. این برنامه ۱۱۷ وعده دارد و به باور کارشناسان اقتصادی از بهترین و جامع‌ترین برنامه‌هایی است که می‌تواند اقتصاد کشور را باز هم به مسیر پیش‌بینی شده برای اقتصاد بازگرداند. این جامعیت هم از زمانی نشات می‌گیرد که او مشاور اقتصادی هاشمی‌رفسنجانی و محمد خاتمی بود و به همین دلیل هم از زیروبم اقتصاد کشور آگاهی دارد. او با این برنامه امروز به مجلس می‌رود تا جامع‌تر از وعده‌های خود دفاع کند. پیش از اینکه خبرهایی از جلسه نمایندگان با طیب‌نیا منتشر شود، این برنامه را با دو نفر از کارشناسان کلان اقتصادی به بحث گذاشته‌ایم که در ادامه آورده می‌شود.

اگرچه در برنامه‌های مختلفی که در کشور تهیه و تدوین می‌شود، بر جذب سرمایه‌های خارجی تاکید شده، اما در نهایت به دلیل شرایط بین‌المللی و همچنین قوانین موضوعه داخلی، این مساله تحقق پیدا نکرده است. حالا وزیر اقتصادی و دارایی دولت در نخستین برنامه‌ای که منتشر کرده، بر سرمایه‌گذاری خارجی و عدم امکان توسعه کشور بدون جذب این سرمایه‌ها تاکید کرده است. در برنامه‌ای که آقای طیب‌نیا به‌عنوان اصول اصلی و چارچوب کاری خود در وزارت اقتصادی و دارایی منتشر کرده است، به بهترین شیوه نکات اصلی که باید در فضای کنونی به آن توجه داشت را مدنظر قرار داده است. هر چند ممکن است این برنامه از نظر افرادی دیگر دارای نقایص و کاستی‌هایی باشد، اما می‌توان با تاکید اعلام کرد، برنامه‌ای هدفمند و قابل دفاع است. هرچند این برنامه‌ها برای اجرا نیاز به پیش‌شرط‌هایی دارند و به نظر می‌رسد آنچه در دوران کنونی می‌تواند حلال مشکلات اقتصادی کشور باشد، وزارت امور خارجه است تا تنش‌های بین‌المللی را تا حد امکان کاهش داده و باب گفت‌وگو و تعامل را در عرصه جهانی هموار کند و نقشی پررنگ‌تر از وزیر اقتصادی و دارایی در بهبود شرایط اقتصادی بازی کند. این برنامه چهار خصوصیت اصلی دارد که می‌توان به تفکیک به آن اشاره کرد: ۱- این برنامه جامعیت لازم برای ارایه به رییس‌جمهوری برای وزارتخانه اقتصادی و دارایی را دارد.

۲- چالش‌های اقتصادی کشور به درستی و دقت شناسایی شده و مورد اشاره قرار گرفته است.

۳- راه‌حل‌های ارایه‌شده برای مشکلات قابل دسترسی و دستیابی است.

۴- برنامه‌های ارایه‌شده در راستای برنامه‌ها و سیاست‌هایی است که پیش از این آقای روحانی در برنامه‌ها و تبلیغات خود به آن اشاره کرده است. با توجه به شرایط کنونی اقتصاد کشور، چالش‌هایی وجود دارد که همگان بر آن تاکید دارند، اما در برنامه وزیر اقتصادی و دارایی نقاطی پررنگ شده و بر آن تاکید شده که قابل تامل است. از آن جمله می‌توان به سرمایه‌گذاری خارجی اشاره کرد. ایشان تاکید کرده که بدون جذب مستقیم سرمایه‌گذاری خارجی، امکان توسعه کشور وجود ندارد. حقوق مالکیت که سنگ‌بنای اقتصاد کشور است، از دیگر نکاتی است که به‌درستی در این برنامه مورد تاکید قرار گرفته است. همچنین برنامه‌هایی که بنا بر اصل ۴۴ قانون اساسی باید اجرایی می‌شد، اما از آن غفلت شد، از دیگر نقاط مشخص این برنامه است.

با توجه به تحقیقات و مطالعات و تجربه وزیر اقتصادی و دارایی درخصوص تورم، کسری بودجه را به‌عنوان منبع ایجاد تورم در نظر گرفته است. اگرچه من نقدینگی را عامل آن می‌دانم، اما وی که معتقد به دیدگاه و تئوری مالی سطح قیمت‌هاست، معتقد است که تورم به دلیل ضعف ساختاری در بودجه ایجاد می‌شود. این دیدگاه با توجه به جایگاهی که برایش تعریف شده قابل قبول و تایید است، زیرا در شرایط موجود تلاش می‌شود تا حد امکان از ایجاد کسری بودجه جلوگیری کرده و راه‌های مالیاتی جدیدی پیدا کند.

در بخشی از این برنامه بر کاهش وابستگی به نفت اشاره شده است به خصوص در میان‌مدت تصویری از ایران ارایه شده که درآمدهای حاصل از نفت کاهش پیدا خواهد کرد.

این برنامه در عین حال که نقاط قوت بسیاری دارد، از نقاط ضعف کوچکی نیز رنج می‌برد. از آن جمله می‌توان به هدایت نقدینگی به بخش تولید اشاره کرد. این دیدگاه عوامانه و غیرقابل اجرایی است. حتی در شرایطی که واحدها تسهیلات لازم را از دولت دریافت کنند، به دلیل آنکه نقدینگی باز هم در چرخه اقتصادی قرار می‌گیرد و در نهایت منجر به افزایش تورم می‌شود. در بحث یارانه‌ها نیز هدف اصلی تعدیل قیمت حامل‌های انرژی به منظور واقعی‌شدن مکانیسم قیمت‌ها بود و پرداخت یارانه‌های نقدی موضوع اصلی نبود، در این برنامه نیز با وجود آنکه به بحث یارانه‌ها پرداخته شده، اما هدف اصلی مغفول مانده است. همچنین تاکید بر اقتصاد مقاومتی که به هیچ عنوان عبارتی آکادمیک نیست، اما می‌توان به‌عنوان مولفه‌ای برای کسب رای اعتماد آن را پذیرفت.

خبر

تورم تیر به ۳۴درصد رسید

رشد ۵۱/۵درصدی تورم خوراکی‌ها نسبت به سال قبل

● **فارس:** طبق اعلام مرکز آمار ایران شاخص تورم تیرماه ۳۳/۹درصد اعلام شد که نسبت به خردادماه، ۱/۳درصد افزایش یافته است. طبق اعلام مرکز آمار ایران شاخص تورم تیرماه، بر اساس سال پایه ۱۳۹۰، ۳۳/۹درصد اعلام شد که نسبت به خردادماه، ۱/۳درصد افزایش یافته است. بر اساس گزارش شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری کشور در تیرماه سال ۱۳۹۲، شاخص کل (بر مبنای ۱۰۰=۱۳۹۰) در تیرماه سال ۱۳۹۲ عدد ۱۶۵/۲ را نشان می‌دهد که نسبت به ماه قبل ۲/۳درصد افزایش داشته است. افزایش شاخص کل نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به‌نقطه) ۳۹/۱درصد است.درصد تغییرات شاخص کل (نرخ تورم شهری) در ۱۲ماهه منتهی به تیرماه سال ۹۲ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳۳/۹درصد است که نسبت به تورم ۱۲ماهه منتهی به خردادماه ۱۳۹۲ (۳۲/۶درصد) افزایش یافته است. شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» در این ماه به رقم ۲۰۶/۰ رسید که نسبت به ماه قبل ۲/۲درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» در ماه مورد بررسی به عدد ۲۰۳/۸ رسید که نسبت به ماه قبل ۲/۲درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» نسبت به ماه مشابه سال قبل ۵۱/۵درصد افزایش نشان می‌دهد و نرخ تورم ۱۲ماهه این گروه ۵۱/۲درصد است. شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» نسبت به ماه مشابه سال قبل ۵۳/۴درصد افزایش نشان می‌دهد و درصد تغییرات این گروه در ۱۲ماهه منتهی به تیرماه ۹۲ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۵۲/۷درصد است که نسبت به تورم ۱۲ماهه منتهی به خردادماه ۱۳۹۲ (۵۱/۹درصد) افزایش یافته است.

سکه یک‌میلیون و ۷۵هزارتومان دلار ۳۲۱۰تومان

● **فارس:** دلار در بازار تهران با ۷۰تومان کاهش ۳۲۱۰تومان و سکه با سه‌هزارتومان افت قیمت، یک‌میلیون و ۷۵هزارتومان فروخته شد. قیمت تمامی انواع سکه ودلار امروز با کاهش روبه‌رو شد. سکه طرح جدید سه‌هزارتومان کاهش یافت و به یک‌میلیون و ۷۵هزارتومان رسید و سکه طرح قدیم با پنج‌هزارتومان کاهش یک‌میلیون و ۴۵هزارتومان شد. نیم‌سکه بدون تغییر قیمت ۵۸۵هزارتومان، ربع‌سکه با هزارتومان نزول ۳۸۵هزارتومان و سکه گرمی با افت دوهزارتومانی ۲۴۵هزارتومان به فروش رسید. امروز در بازار تهران هر گرم طلای ۱۸عیار، ۱۰۳هزارو ۷۷۰تومان، اونس جهانی ۱۳۱۱/۵۰دلار، یورو چهارهزارو ۳۰۰تومان ودلار با ۷۰تومان کاهش قیمت سه‌هزارو ۲۱۰تومان درج قیمت شد.

ارزش سهام سایپا ۳۰درصد افزایش یافت

● ارزش سهام سایپا به‌رغم تمام مشکلات در چهار ماه ابتدایی سال نسبت به اسفند ماه حدود ۳۰درصد رشد قیمت داشته که این نشان‌دهنده اقبال سهامداران به سهام سایپا می‌باشد. به گزارش اطلاع‌رسانی سایپا، شرکت سایپا توانست با سعی و تلاش همه همکاران خود و همچنین همدلی و همکاری صمیمانه قطعه‌سازان روند کاهشی تولید خودرو در این شرکت را متوقف کند و در چهارماهه ابتدایی سال، تولید خودرو در شرکت سایپا روند روبه‌رشد به خود گرفت. بر اساس این گزارش، در خردادماه افزایش ۲۴درصدی تولید نسبت به اردیبهشت ماه رقم خورد که این موضوع در شرایطی که تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ایران خصوصا خودروسازی کشور تشدید شده و همکاری لازم با صنعت خودرو از سوی بانک مرکزی و نهادهای مربوطه و قول‌های داده‌شده برای این امر صورت نپذیرفته رقم خورده است. گروه خودروسازی سایپا همچنین توانست با اقدامات و برنامه‌های هدفمند، میزان تولید را افزایش داده و با عرضه مستمر محصولات سواری و تجاری خود در بازارهای داخلی، به طور میانگین ۵۷درصد از سهم بازار خودروهای تولیدی داخل را به خود اختصاص دهد. این گزارش می‌افزاید، ارزش سهام سایپا به‌رغم تمام مشکلات در چهار ماه ابتدایی سال نسبت به اسفندماه حدود ۳۰درصد رشد قیمت داشته که این نشان‌دهنده اعتماد و اقبال به سهام سایپا می‌باشد.

بریده اخبار

تسنیم: گمرک چین اعلام کرد صادرات ساعت این کشور به ایران در نیمه نخست ۲۰۱۳ با رشد ۵۲درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۲۰/۳میلیون دلار رسید. بر اساس این گزارش، صادرات ساعت چین به ایران در نیمه نخست سال جاری میلادی نیز با افزایش ۵۲درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده و به ۲۰/۳میلیون دلار رسیده است.

ایسنا: از سه‌شنبه، ۱۵ مرداد، تعرفه هر دقیقه مکالمه با خطوط دایمی و اعتباری همراه اول تغییر خواهد کرد. این تغییر تعرفه در شرایطی رخ خواهد داد که تاکنون و در شرایطی که کمتر از ۱۲ساعت به زمان تغییر تعرفه مانده هنوز نرخ جدید مکالمات اپراتور اول اعلام نشده و مشخص نیست تماس‌های مشترکان چه هزینه‌ای برای آنها خواهد داشت.